

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szent István Campus

Mezőgazdasági és Környezettudományi Intézet

Mezőgazdasági Mérnöki alapképzési szak

Nappali tagozat

Készítette: Baranyi Letícia

A csikók kiképzése

Lovakkal való foglalkozásnál érdemes tisztában lennünk, hogy ők miként érzékelik a körülöttük lévő világot. A lovak szeme sokkal nagyobb látószöveget biztosít az emberénél, viszont térlátásuk és fókuszáló képességük rosszabb. Hallásuk kiemelkedő, így bármilyen apró zaj elterelheti a figyelmüket. A lovak kiképzéséhez fontos ismernünk mozgásuknak az alapvető rejtjelmeit is. A lovak különféle jármódokat használnak mozgásra, mint a lépés, az ügetés, a vágta és a galopp. Ezeknek a jármódoknak eltérő a sebessége, az üteme és a lábsorrendje is. Mielőtt ló kiképzésbe kezdenénk, fontos alaposan tanulmányozni a mozgásukat, a későbbiekben megtanítani kívánt feladatokat és az alapvető gondolkodásukat is.

Mielőtt kiképzésbe kezdünk, meg kell értenünk a kiképzés alapelveit is. Többféle módon is képezhetjük lovainkat, de ezeknek a képzési módszereknek a kombinációjával érjük el a legjobb eredményeket. Használhatjuk a pozitív megerősítést, például kézhez szoktatásnál és használhatunk nyomásra való engedést például lovaglásnál is. Ezek mellett tudunk büntetést is alkalmazni, de ezzel mértékkel szabad csak bánni, hiszen a túlzásba vitt büntetéssel csak félelmet tudunk elérni. A büntetés alkalmas lehet egy rossz szokásról való leszoktatás esetén, például a harapás vagy rúgás.

A lovak kiképzése során az egyik alapvető cél, hogy a ló megértse és elfogadja az ember irányítását, akár csak a ménesben a vezér kancáét, de mindezt erőszakmentesen, pozitív megerősítésekkel és türelemmel érjük el. A lovaknál már csikó korban érdemes elkezdni a kiképzést, természetesen nem a nyereg alatti munkát, annál inkább a kézhez szoktatást és a hétköznapi munkálatok megismertetését. A ló belovaglása során, mint a nyereghez szoktatás és a lovas testsúlyához való hozzászoktatás, fontos, hogy fokozatosan haladjunk és türelmesek legyünk. A belovaglás első szakaszában a ló megtanulja a nyereg és kantár viselését, majd az alapvető futószárazásnál használt segítségeket, mint a megállás, elindulás, és az irányváltás. A későbbi szakaszokban a ló egyre bonyolultabb feladatokat is megtanul, mint a rudak fölötti munka, a különböző jármódok közötti váltás, az iram fokozása, csökkentése és az oldalra irányuló feladatok.

A kiképzés során a ló egyéniségét is figyelembe kell venni, mivel vannak nyugodtabb, könnyebben tanítható egyedek, míg mások több időt és türelmet igényelnek. A lovak kiképzésének sikeréhez alapvetően hozzátartozik a ló testbeszédének és hangulatának folyamatos figyelése és a lovas megfelelő hozzáállása is. A ló különböző testbeszédi jelei, mint például a fülek állása, a farok tartása és a test feszessége, mind fontos jelek, amelyekből a lovas leolvashatja a ló aktuális állapotát. A belovaglás és lókiképzés folyamatában különösen fontos a fokozatosság elve: először mindig kisebb, könnyen végrehajtható feladatokat érdemes adni a lónak, mint a vezethetőség megtanítása, a futószáras munka vagy a különböző lovardai alakzatok, majd lassan, lépésről lépésre haladni a nehezebb feladatok felé, mint a földről elemel rudak és a oldalra irányuló feladatok. A cél, hogy a ló minden lépésnél pozitív élményt szerezzen, és ne alakuljon ki benne rossz hozzáállás vagy unalom a feladatoktól. Fontos a lónak az érzéketlenítése, amely során a ló fokozatosan megszokja az új ingereket, tárgyakat, helyzeteket.

A lovak kiképzése egy rendkívül sokrétű és megosztó téma, amelyben nem különíthető el teljesen a jó és a rossz megoldás. Egy jól képzett ló fogalma minden embernek mást jelent, a kiképzés során a saját igényeinket tartsuk mindig szem előtt. Fontos hogy a

lovakra ne eszközként tekintsünk, hanem annál inkább társként és sporttársként, így alakíthatunk ki egy minden fél számára pozitív kapcsolatot.